

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Zaļā grāmata par Eiropas Savienībā dzīvojošo trešo valstu valstspiederīgo tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos (Direktīva 2003/86/EK)”

COM(2011) 735 final

(2012/C 229/14)

Ziņotājs: **PÎRVULESCU kgs**

Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu 2011. gada 15. novembrī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Zaļā grāmata par Eiropas Savienībā dzīvojošo trešo valstu valstspiederīgo tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos (Direktīva 2003/86/EK)”

COM(2011) 735 final.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2012. gada 18. aprīlī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 481. plenārajā sesijā, kas notika 2012. gada 23. un 24. maijā (2012. gada 23. maija sēdē), ar 131 balsi par, 5 balsīm pret un 8 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Ievads

1.1 Gan Stokholmas programmā, gan Eiropas Imigrācijas un patvēruma paktā ģimenes atkalapvienošanās ir atzīta par jomu, kurā būtu jāturpina ES politikas izstrāde, pievēršot īpašu uzmanību integrācijas pasākumiem. 2003. gadā tika apstiprināti vienoti Eiropas imigrācijas noteikumi, kas paredz trešo valstu valstspiederīgo ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanas nosacījumus Eiropas Savienībā.

1.2 Direktīvā paredzēti iecelšanas un uzturēšanās nosacījumi, kas attiecas uz trešām valstīm piederīgiem ģimenes locekļiem, kuri pievienojas kādam trešo valstu valstspiederīgajam, kas jau likumīgi uzturas kādā no dalībvalstīm. Direktīva neattiecas uz ES pilsoņiem.

1.3 Komisijas pirmajā ziņojumā par direktīvas īstenošanu (COM(2008) 610 final) ir apzināti direktīvas trūkumi un problēmas, kas rodas, to piemērojot dalībvalstīs.

1.4 Komisija uzskatīja par nepieciešamu par ģimenes atkalapvienošanās jautājumiem uzsākt publiskas debates, uzsverot vairākus ar direktīvas īstenošanu saistītus aspektus. Tāds ir izskatāmās Zaļās grāmatas mērķis. Visas ieinteresētās puses tika uzaicinātas atbildēt uz dažādiem jautājumiem par to, kā stiprināt ģimenes atkalapvienošanās noteikumu efektivitāti Eiropas Savienības mērogā.

1.5 Atkarībā no šo konsultāciju rezultātiem Komisija nolems, vai turpmāk būtu jāveic konkrēti politiski pasākumi (piemēram, jāizstrādā direktīvas grozījumi, interpretējošas pamatnostādnes vai jāsauglabā *status quo*).

2. Vispārējās piezīmes

2.1 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu rīkot plašu direktīvas par ģimenes atkalapvienošanās sabiedrisko apspriešanu. Būdam organizētas pilsoniskās sabiedrības pārstāve, EESK piedāvās savu atbalstu šīs apspriešanas rīkošanai un sagatavos atzinumu, kas balstīts uz tās gūto pieredzi.

2.2 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ar bažām norāda, ka ar imigrāciju saistītu problēmu apspriešana pašreizējā politiskajā, ekonomiskajā un sociālajā situācijā ir ļoti sarežģīts jautājums. Finanšu un ekonomikas krīzes apstākļos vājinājusies cilvēku savstarpējā solidaritāte. Krīze izraisījusi arī politiskā diskursa un rīcības radikalizāciju. Turklāt svarīgi ir uzsvērt, ka, ņemot vērā demogrāfisko un ekonomisko perspektīvu Eiropā, tai jābūt atvērtai attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri vēlas dzīvot Eiropas Savienībā. Neraugoties uz svārstībām darba tirgū, Eiropas sabiedrībai arī turpmāk jāpaliek atvērtai sabiedrībai. Debates par ģimenes atkalapvienošanās jautājumiem imigrācijas politikas ietvaros ir nepieciešamas, taču šāda apspriešana rada šaubas par esošajiem noteikumiem un pašreizējo praksi, taču abi minētie aspekti ir būtiski imigrācijas politikas mērķu sasniegšanas elementi.

2.3 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja apspriešanu atbalsta. Tā arī turpmāk centīsies nodrošināt, lai organizētās pilsoniskās sabiedrības viedoklis pozitīvi ietekmē politiskās norises šajā jomā. Neatkarīgi no tā, ar kādām politiskām vai ekonomiskām problēmām Eiropas sabiedrībai būs jāsakaras, Eiropas integrācijas procesa pamatā — it īpaši pamattiesību ieviešana — ir jāsaugā un jāstiprina.

2.4 EESK atzinīgi vērtē, ka Eiropas Komisija uzklausa pilsonisko sabiedrību un akadēmiskās aprindas, neraugoties uz vairākkārtējo kritisko direktīvas satura un piemērošanas vērtējumu. Šajā sakarībā uzsver Eiropas Integrācijas foruma pozitīvo

lomu, jo tas veicina Eiropas iestāžu un dažādu migrācijas un integrācijas problēmu risināšanā iesaistītu pušu strukturētu dialogu.

2.5 Komiteja uzskata, ka, pirmkārt, apspriežot direktīvu un tās ietekmi, ir jāpievēršas tās īstenošanas praktiskajiem aspektiem un ka, otrkārt, pēc atkārtotas apspriešanās ar ieinteresētajām pusēm būtu jānosaka piemērots rīcības veids un tā īstenošanas instrumenti.

2.6 Apspriežot direktīvu būtu jāņem vērā daudzie starptautiskie līgumi un vienošanās par privātās dzīves, ģimenes un tās locekļu, it īpaši bērnu, aizsardzību. Tiesības uz privātās un ģimenes dzīves respektēšanu ir vienas no pamattiesībām un par tādām tās arī ir uzskatāmas neatkarīgi no attiecīgās personas valstspiederības. Dažādos dokumentos tieši vai netieši tas arī noteikts, piemēram, Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā (12., 16. un 25. pantā), Konvencijā par bērna tiesībām, Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā (7. pantā), Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (8., 9., 24. un 25. pantā) un Eiropas Sociālā hartā (16. pantā).

2.7 Komiteja uzskata, ka debates par direktīvu ir nepieciešamas un lietderīgas gan tāpēc, ka par ģimeņu atkalapvienošanu uzkrāti empīriski dati, gan arī tāpēc, ka jānodrošina direktīvas piemērošanas atbilstība tiem tehnoloģiskajiem līdzekļiem, kurus iespējams izmantot uzturēšanās atļauju piešķiršanas procesā (piemēram, DNS testi). Turklāt ir jāņem vērā arī Eiropas Savienības Tiesas prakse.

2.8 Lai gan migrācijas jomā uzkrāts daudz uzticamu datu, Komiteja uzskata, ka tādu problemātisku tematu jomā kā krāpšana vai piespiedu laulības, datu daudzums nav pietiekams, lai politikas izstrādē uz tiem varētu balstīties. Komiteja aicina turpināt datu, it īpaši kvalitatīvu datu, vākšanas darbu šādās īpaši sarežģītās un svarīgās jomās.

3. Īpašas piezīmes

3.1 *Piemērošanas joma. Kuras personas saskaņā ar direktīvu var kvalificēt kā apgādniekus?*

1 j a u t ā j u m s

— Vai šie kritēriji (pamatotas izredzes saņemt pastāvīgas uzturēšanās atļauju pieteikuma iesniegšanas laikā saskaņā ar 3. pantu un nogaidīšanas laiks, līdz atkalapvienošanās kļūst faktiski iespējama, saskaņā ar 8. pantu) ir pareiza pieeja un labākais apgādnieku atbilstības atzīšanas veids?

3.1.1 Komiteja uzskata, ka šis “pamatotu izredžu” kritērijs no juridiskā aspekta ir pārāk neprecīzs un ka tas var izraisīt ierobežojošu interpretāciju. Tāpēc tā iesaka saglabāt nosacījumu par to, ka nepieciešama uzturēšanās atļauja, kas uz vienu gadu vai ilgāku laiku, bet svītrot otru nosacījumu par pamatotām izredzēm.

3.1.2 Līdzīgi problēmas var radīt arī minimālais nogaidīšanas laiks. Tiesības uz ģimenes dzīvi un tiesības uz privāto dzīvi ir pamattiesības. EESK uzskata, ka, reāli piemērojot šīs tiesības, apgādniekam saskaņā ar šo direktīvu ir jābūt iespējai ģimenes atkalapvienošanās procedūru uzsākt no uzturēšanās atļaujas saņemšanas brīža un ka jāsvītrot minimālā likumīgās uzturēšanas laika kritērijs.

3.1.3 Komiteja saprot, ka augsti kvalificētiem un mazāk kvalificētiem imigrantiem tiek noteikts atšķirīgs aizsardzības statuss un aizsardzība. Taču Komiteja norāda: Eiropas tautsaimniecībai vienlīdz nepieciešamas abas minētās kategorijas, turklāt par iemeslu minot atšķirīgu kvalifikāciju starp šīm kategorijām nekādas atšķirības nedrīkstētu noteikt ne attiecībā uz privātās, ne ģimenes dzīves aizsardzību.

3.2 *Atbilstīgie ģimenes locekļi. Obligātie noteikumi — nukleārā ģimene*

2 j a u t ā j u m s

— Vai ir likumīgi, ka laulātā minimālais vecums atšķirtas no pilngadības vecuma attiecīgajā dalībvalstī?

— Vai ir citas iespējas ģimenes atkalapvienošanās kontekstā novērst piespiedu laulības, un, ja ir, tad kādas?

— Vai jūsu rīcībā ir skaidri pierādījumi par to, ka pastāv piespiedu laulību problēma? Apstipriņošas atbildes gadījumā — cik nopietna (statistiski) ir šī problēma un vai tā ir saistīta ar ģimenes atkalapvienošanās noteikumiem (minimālā vecuma atšķirības no pilngadības vecuma)?

3.2.1 Komiteja uzskata, ka noteikums par laulātā minimālo vecumu ir ne tikai neefektīvs piespiedu laulību apkarošanas instruments, bet ir arī pretrunā tiesībām uz ģimenes dzīvi. Šajā jomā viena no iespējām būtu pēc ģimenes atkalapvienošanās kādā no dalībvalstīm veikt laulības veida novērtējumu ar aptauju un/vai pārrunu palīdzību. Lai palielinātu iespējas atklāt piespiedu laulību gadījumus, kas skar gandrīz tikai sievietes, EESK iesaka izveidot stimulu sistēmu tām personām, kuras atzīst, ka bijušas spiestas laulāties. Viens no risinājumiem, bet nekādā gadījumā vienīgais, būtu attiecīgajām personām piešķirt uzturēšanās atļauju uz vismaz vienu gadu. Komitejas rīcībā nav skaidru pierādījumu par piespiedu laulībām un tā iesaka Eiropas Komisijai un citām specializētajām aģentūrām kopīgi iegūt ticamus datus.

3 j a u t ā j u m s

— Vai uzskatāt, ka būtu lietderīgi saglabāt *statu quo* klauzulas, ko dalībvalstis neizmanto, piemēram, ierobežojumu attiecībā uz bērniem, kuri vecāki par 15 gadiem?

3.2.2 Komiteja uzskata, ka šīs divas klauzulas saglabāt nav nepieciešams. Pirmā klauzula, kas saistīta ar integrācijas noteikumiem bērniem, kuri vecāki par 12 gadiem, tika izmantota tikai vienā dalībvalstī. Turklāt ir iespējams, ka nepieciešamie integrācijas noteikumi varētu tikt noteikti nevienādi un patvaļīgi un tādējādi var tikt skartas mazaizsargātā stāvoklī esošu personu, piemēram, nepilngadīgo tiesības. Otrā klauzula attiecas uz nepilngadīgajiem, kuri ir vecāki par 15 gadiem un arī tā var radīt problēmas. Šo ierobežojumu nav izmantojusi neviena dalībvalsts. Tā kā tiek pieņemts, ka atkalapvienošanās ir balstīta uz tiesībām, kas noteiktas visās starptautiskās bērnu tiesību aizsardzības konvencijās, prasība nepilngadīgo aicināt norādīt citus iemeslus, nevis ģimenes atkalapvienošanās, rada ētiska rakstura problēmas.

3.3 Fakultatīvs noteikums — citi ģimenes locekļi

4 jautājums

— Vai noteikumi par atbilstīgiem ģimenes locekļiem ir adekvāti un pietiekami plaši, lai ņemtu vērā ne vien nukleārās ģimenes definīciju, bet arī citas pastāvošas jēdziena “ģimene” definīcijas?

3.3.1 Šie noteikumi nav pietiekami, jo nav tādas vienotas jēdziena “ģimene” definīcijas, kas piemērojama gan trešās valstīs, gan ES dalībvalstīs. Lai gan Eiropas Savienībā nav juridiska pamata jēdziena “ģimene” definēšanai, tās rīcībā ir instrumenti diskriminācijas novēršanai. Noteikumiem par ģimenes atkalapvienošanās vajadzētu būt pietiekami elastīgiem, lai tie aptvertu dažādas valstu līmenī atzītas ģimeņu struktūras (tai skaitā divu viena dzimuma personu savienības, viena vecāka ģimenes, civilpartnerības u. c.) un ņemtu vērā citas radniecības saites.

3.3.2 Tā kā vairāk nekā puse dalībvalstu ir izmantojušas fakultatīvo noteikumu un atkalapvienošanai atbilstīgo ģimenes locekļu vidū ir iekļāvušas apgādnieka un/vai viņa laulātā vecākus, EESK uzskata, ka būtu lietderīgi saglabāt šo fakultatīvo klauzulu. Tādējādi dalībvalstīm, kuras to vēlas, būs iespēja attiecināt ģimenes atkalapvienošanu arī uz plašāku personu loku. Piemēram, ir iespējams to attiecināt arī uz laulātā vecākiem, kas var labvēlīgi ietekmēt mazbērnu jūtu un intelekta audzināšanu.

3.4 Prasības, lai īstenotu tiesības uz ģimenes atkalapvienošanās — integrācijas pasākumi

5 jautājums

— Vai šie pasākumi efektīvi sekmē integrāciju? Kā to var praktiski novērtēt?

— Kuri integrācijas pasākumi šajā ziņā ir vislietderīgākie?

— Vai uzskatāt, ka būtu lietderīgi plašāk definēt šos pasākumus ES līmenī?

— Vai jūs ieteiktu izmantot pasākumus pirms ieceļošanas?

— Kā tādā gadījumā nodrošināt, lai ar tiem *de facto* netiktu radīti nevajadzīgi ģimenes atkalapvienošanās šķēršļi (piemēram, nesamērīgi izdevumi vai prasības) un lai minētajos pasākumos tiktu ņemti vērā individuāli apstākļi, piemēram, vecums, analfabētisms, invaliditāte, izglītības līmenis?

3.4.1 Komiteja uzskata, ka šie integrācijas pasākumi ir vēlamī, ja tie ir izveidoti vai tiek piemēroti nevis kā šķērslis ģimenes atkalapvienošanai, bet kā pozitīvs stimuls apgādniekiem un ģimenēm, kurās viņi dzīvo. EESK uzskata, ka integrācijas pasākumi ir jāveic uzņemšanas valsts, ES dalībvalsts, teritorijā nevis trešās valsts teritorijā.

3.4.2 Programmā trešo valstu pilsoņu integrācijai ir piedāvāts izmantojamo instrumentu kopums (*Integration Toolbox*). EESK uzskata, ka ar šo instrumentu kopumu uzsvars jāliek uz valodu mācīšanos, kā arī uz formālo un neformālo izglītību. EESK jau vairākkārt norādījusi, ka integrācijas procesā prioritāra nozīme ir izglītībai. Šo instrumentu izmantošana ir jāpielāgo ģimenes locekļu demogrāfiskajām un sociāli ekonomiskajām īpatnībām. Nepilngadīgiem bērniem ir ieteicams piedalīties formālās un neformālās izglītības programmu apgūšanā, savukārt pieaugušajiem un vecākiem cilvēkiem — valodu mācību programmu apgūšanā, profesionālās kvalifikācijas iegūšanā un e-iekļaušanas pasākumos. Šie pasākumi varētu palīdzēt ģimenes locekļiem veikt ieguldījumu uzņēmējas un izcelsmes valsts ekonomikā un sabiedrībā.

3.4.3 EESK uzskata, ka nevajadzētu noteikt pasākumus, kas jāveic pirms ieceļošanas. Ideālā variantā tiem ģimenes locekļiem, kuri atkalapvienojas ES teritorijā, būtu jābūt valodas zināšanām, kā arī izpratnei par kultūras un izglītības pamatiem, jo tādējādi viņu integrācija noritētu vieglāk. Taču šie aspekti nevar būt par nosacījumu ģimenes atkalapvienošanai. Līdztekus pārmērīgu ierobežojumu (piemēram, izdevumu) problēmai, iespējams, ka ES dalībvalstīm un trešām valstīm nav atbilstošas institucionālās infrastruktūras pirmsieceļošanas pasākumu veikšanai. Integrācijas pasākumus rīkojot uzņemšanas dalībvalsts teritorijā, ģimenes locekļiem iespējams nodrošināt augstāku aizsardzības līmeni, būtiskāku apgādnieka atbalstu un lielākas integrācijas iespējas. Iespējams, ka svarīga loma integrācijas procesā ir NVO, taču galvenais darbs ir jāveic publiskajām iestādēm, kuras ir juridiski atbildīgas un kuru rīcībā ir integrācijas nodrošināšanai nepieciešamie resursi.

3.5 Nogaidīšanas laiks atkarībā no uzņemšanas iespējām

6 jautājums

— Vai, ņemot vērā tā piemērošanu, direktīvā vajag un ir pamatoti saglabāt izņēmumu, kas ļauj noteikt trīs gadu nogaidīšanas laiku no pieteikuma iesniegšanas dienas?

3.5.1 Tā kā tikai viena dalībvalsts ir izmantojusi šo izņēmumu, EESK uzskata, ka nav pamata to saglabāt. Turklāt, lemjot par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu, ir jāņem vērā individuālie apstākļi nevis uzņemšanas iespējas. Uzņemšanas iespējas ir mainīgas un tās ir atkarīgas no politikas, kas nepieciešamības gadījumā var mainīties.

3.6 Ģimenes locekļu iecelšana un uzturēšanās

7 jautājums

— Vai būtu jāparedz īpaši noteikumi situācijai, kad apgādnieka uzturēšanās atļaujas atlikušais derīguma termiņš ir mazāks par vienu gadu, bet tā tūdaļ tiks atjaunota?

3.6.1 Apgādnieka un viņa ģimenes locekļu uzturēšanās atļauju derīguma termiņam ir jābūt vienādam. Lai novērstu uzturēšanās atļauju derīguma termiņu atšķirības, pirms visu uzturēšanās atļauju termiņa beigām būtu jāparedz iespēja iesniegt kopēju ģimenes locekļu pieteikumu.

3.7 Ar patvērumu saistīti jautājumi — alternatīvās aizsardzības saņēmēju izslēgšana no direktīvas darbības jomas

8 jautājums

— Vai Ģimenes atkalapvienošanās direktīvas noteikumi būtu jāpiemēro trešām valstīm piederīgu alternatīvās aizsardzības saņēmēju ģimenes atkalapvienošanās gadījumos?

— Vai alternatīvās aizsardzības saņēmējiem būtu jāpiemēro Ģimenes atkalapvienošanās direktīvas labvēlīgākie noteikumi, saskaņā ar kuriem bēgļi ir atbrīvoti no dažām prasībām (attiecībā uz pajumti, apdrošināšanu slimības gadījumā, stabiliem un pastāvīgiem ienākumiem)?

3.7.1 Komiteja uzskata, ka alternatīvās aizsardzības saņēmējiem būtu jāpiemēro Ģimenes atkalapvienošanās direktīvas labvēlīgākie noteikumi un tāpēc uz viņiem vajadzētu attiekties šīs direktīvas piemērošanas jomai. Alternatīvās aizsardzības saņēmēju izcelsmes valstis un reģioni ir atzīti par bīstamiem viņu drošībai un labklājībai. Tāpēc ir ļoti svarīgi rūpēties par šo abu statusu vienādošanu.

3.8 Citi ar patvērumu saistīti jautājumi

9 jautājums

— Vai dalībvalstīm arī turpmāk būtu jābūt iespējai direktīvas labvēlīgākos noteikumus piemērot tikai bēgļiem, kuru ģimenes attiecības ir izveidotas pirms bēgļa iecelšanas dalībvalsts teritorijā?

— Vai tiesības uz ģimenes atkalapvienošanās būtu jāpiešķir arī citām ģimenes locekļu kategorijām, ja šie ģimenes locekļi ir atkarīgi no bēgļiem? Ja piekrītat, tad cik lielā mērā?

— Vai arī turpmāk būtu jāprasa, lai bēgļi apliecinā, ka ir izpildījuši prasības attiecībā uz pajumti, apdrošināšanu slimības gadījumā un ienākumiem, ja pieteikums par ģimenes atkalapvienošanās nav iesniegts trīs mēnešu laikā pēc bēgļa statusa piešķiršanas?

3.8.1 Komiteja uzskata, ka ģimenes definīcijai nav jāietver ilguma kritērijs. Daži cilvēki ģimeni veido uzņēmējā dalībvalstī nevis trešā izcelsmes valstī. Ģimeni jāvar apvienot, neskatoties uz tās dibināšanas laiku un vietu. Ģimenes atkalapvienošanās ir jāpaplašina tā, lai tā aptvertu visdažādākās personu kategorijas — it īpaši tas attiecas uz bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu vai brāļiem un māsām, ņemot vērā ar izcelsmes valstīm saistītos riska faktoros, kā arī kultūras faktoros. Turklāt ir jāsvīturo arī ierobežotais ģimenes atkalapvienošanās pieprasījuma termiņš vai tas jāpagarina, lai potenciālie apgādnieki varētu sazināties ar ģimenes locekļiem, kuri var atrasties attālos reģionos, un lai viņi kopā varētu sagatavot visus pieprasījuma iesniegšanai nepieciešamos dokumentus. Būtu jāizskata iespēja termiņu noteikt saistībā ar pagaidu uzturēšanās atļaujas beigu termiņu (piemēram, 6 mēneši).

3.9 Krāpšana, ļaunprātīga izmantošana, procesuāli jautājumi — pārrunas un izmeklēšana

10 jautājums

— Vai jūsu rīcībā ir skaidri pierādījumi par to, ka pastāv ar krāpšanu saistītas problēmas? Cik nopietnas (statistiski) ir šīs problēmas? Vai uzskatāt, ka noteikumi par pārrunām un izmeklēšanu, tostarp DNS testiem, var palīdzēt novērst šīs problēmas?

— Vai uzskatāt, ka būtu lietderīgi šo pārrunu un izmeklēšanas kārtību precīzāk reglamentēt ES līmenī? Ja piekrītat, kāda veida noteikumus jūs vēlētos apsvērt?

3.9.1 EESK rīcībā nav nepārprotamu krāpšanas pierādījumu. Tā uzskata, ka pārrunas un izmeklēšana ir likumīga, ja tā ģimenes atkalapvienošanās tiesības nepadara neefektīvas.

— EESK neatbalsta DNS testus. Ar šā zinātniski apstiprinātā līdzekļa palīdzību ir iespējams pierādīt personu bioloģisko saikni, taču to izmantojot netiek ņemts vērā emocionālo, sociālo un kultūras attiecību kopums, kas var rasties starp ģimenes locekļiem, pat ja bioloģiskas saiknes nav. DNS testi nav piemēroti adopcijas gadījumiem. Turklāt DNS testi var atklāt konfidenciālus ģimenes apstākļus (slepenu adopciju, laulības pārkāpumus). Līdz ar to DNS testi nepārprotami neatbilst tiesībām uz privāto dzīvi un tie var izraisīt personiskas traģēdijas, par kurām publiskās iestādes atbildību uzņemties nevar. Tāpēc EESK uzskata, ka jāizstrādā izmeklēšanu un pārrunu noteikumi, kas ietvertu visu pastāvošo juridisko un tehnoloģisko instrumentu klāstu. Šajā darbā būtu lietderīgi iesaistīt Pamattiesību aģentūru. Komiteja pauž gatavību sadarboties ar Eiropas iestādēm, kā arī ar

citām iestādēm un organizācijām, lai sagatavotu šādus noteikumus. Turklāt Komiteja pievērs uzmanību proporcionālītātes principam. Ģimenes atkalapvienošanās nevar uzskatīt par krimināltiesību jautājumu.

3.10 Aprēķina laulības

1 1 j a u t ā j u m s

— Vai jūsu rīcībā ir skaidri pierādījumi par to, ka pastāv ar aprēķina laulībām saistītas problēmas? Vai jūsu rīcībā ir statistikas dati par šādām laulībām (atklātiem gadījumiem)?

— Vai tās ir saistītas ar šīs direktīvas noteikumiem?

— Vai un kā būtu iespējams efektīvāk īstenot direktīvas noteikumus par pārbaudēm un kontroli?

3.10.1 EESK rīcībā nav nepārprotamu pierādījumu par aprēķina laulībām. Jaunie kontroles, pārbažu un pārrunu noteikumi var palīdzēt ierobežot šo parādību. EESK uzsver, ka šie noteikumi būs jāpagatavo, sadarbojoties ar Eiropas Savienības Pamatiesību aģentūru, lai nodrošinātu to saskaņu ar attiecīgo personu pamattiesībām.

3.11 Izmaksas

1 2 j a u t ā j u m s

— Vai ar procedūru saistītās administratīvās nodevas būtu jāreglamentē?

— Vai tādā gadījumā būtu jāparedz garantijas vai vēl precīzāki kritēriji?

3.11.1 EESK uzskata, ka nodevu atšķirības nav pamatotas. Tāpēc būtu jānosaka maksimālais šo nodevu apmērs, lai novērstu pretrunas ar šīs direktīvas būtību. EESK uzskata, ka

varētu noteikt vienotu zema līmeņa maksimālo apmēru vai arī noteikt nodevu summu atkarībā no ienākumiem uz vienu iedzīvotāju, vai arī atkarībā no cita — trešo valstu rādītāja. Tā kā atkalapvienošanās pieprasījums ir individuāla procedūra, izdevīgāk būtu šo maksimālo apmēru noteikt atkarībā no katra apgādnieka ienākumiem (piemēram, kā procentuālu apmēru no vidējiem ienākumiem). Taču nepilngadīgajiem nodevas būtu jāsamazina vai arī viņi būtu no tām jāatbrīvo.

3.12 *Procedūras ilgums — administratīvā lēmuma paziņošanas termiņš*

1 3 j a u t ā j u m s

— Vai direktīvā paredzētais pieteikumu izskatīšanas administratīvais termiņš ir pamatots?

3.12.1 EESK uzskata, ka direktīva būtu jāgroza, lai saskaņotu praksi un dalībvalstu līmenī nodrošinātu tās vienotību. Tā iesaka termiņu saīsināt no 9 mēnešiem līdz 6 mēnešiem.

3.13 Horizontālie noteikumi

1 4 j a u t ā j u m s

— Kā praksē būtu iespējams atvieglot un nodrošināt šo horizontālo noteikumu piemērošanu?

3.13.1 EESK uzskata, ka horizontālo noteikumu piemērošanai vislietderīgāk būtu noteikt īpašus vienotus noteikumus, kas nosaka visus izskatīšanas, kontroles un iespējamās izmeklēšanas veidus, jo ir jārūpējas, lai tiktu ievērota gan nepilngadīga bērna interešu prioritāte, gan ievērots noteikums katru pieprasījumu izskatīt atsevišķi, turklāt šāda pieeja dos iespēju atrisināt arī citus ģimenes atkalapvienošanas problemātiskos aspektus. Šiem noteikumiem jābūt proporcionāliem un tiem ir jāatbilst cilvēka pamattiesībām.

Briselē, 2012. gada 23. maijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Staffan NILSSON